

GROSUPELJSKO OSNOVNO ŠOLSTVO

Pogoji za dve šoli

Osnovna šola »Luis Adamič« Grosuplje izvaja vzgojno-izobraževalno dejavnost v organizacijski obliki centralne šole na Grosupljem in petimi podružničnimi šolami. V sklopu osnovne šole imamo še šolo s prilagojenim programom in oddelek delovnega usposabljanja. Na podružničnih šolah Kapanj, Podtabor, Polica in Žalna je pouk organiziran do 4. razreda, nato učenci obiskujejo pouk na centralni šoli Grosuplje. Podružnična osnovna šola Šmarje-Sap je popolna osemletka.

V šolskem letu 1990/91 obiskuje pouk 1717 učencev (od tega je 396 učencev vozačev) v 69 oddelkih redne osnovne šole, v štirih kombiniranih oddelkih šole s prilagojenim učnim programom in 1 oddelku delovnega usposabljanja. Pouk poteka v 8 zgradbah, kjer je skupaj 50 učilnic in 3 telovadnice (Grosuplje 2 in Šmarje Sap). Zaradi pomanjkanja prostorov obiskuje pouk cca 450 učencev samo popoldan (razredna stopnja na Grosupljem), 300 učencev obiskuje pouk v izmenah (Šmarje Sap), ostali učenci obiskujejo pouk samo popoldan.

Kolikor bi želeli in taka je naša želja – pouk organizirati samo popoldan, bi morali zgraditi na Grosupljem novo šolo s 16 učilnicami in v Šmarju dokončati že načrtovani prizidek.

Na osnovni šoli je zaposlenih 140 delavcev, od tega 105 pedagoških delavcev. Organizirano imamo svetovalno službo, na šoli dela logoped, v šolah Grosuplja in Šmarje imamo skupaj z zdravstvenim domom organizirano zobozdravstvo.

Na vseh šolah je organizirana šolska prehrana, malicajo vsi učenci, kosil pa je cca 380.

Na šoli Grosuplje je do letošnjega šolskega leta potekal pouk v dveh zgradbah, in sicer na Adamičevi cesti za učence od 1.–4. razreda in na Tovarniški za učence od 5.–8. razreda. Skupaj je bilo cca 1200 učencev v 42 oddelkih.

Zavedali smo se, da je šola prevelika, saj je najprimernejša šola za uspešno izvajanje učnovzgojnega procesa tista s 16–24 oddelki od 1.–8. razreda. Že ob uvedbi krajevnega samopriskevka smo razmišljali o tem, da je potrebno za delitev šole v dve pedagoško samostojni enoti ustvariti nekatere pogoje, kot so zgradnja telovadnice in jedilnice ter preureditev nekaterih učilnic

v specialne učilnice (predvsem za kemijo-fiziko, tehnični pouk).

Telovadnica je bila v celoti zgrajena (razen opreme) s sredstvi krajevnega samopriskevka v letu 1988. Skupna vrednost objekta je bila po cenah leta 1988 89.200 dinarjev.

V letošnjem letu pa smo začeli graditi 2. fazo prizidka k osnovni šoli: to je jedilnica, knjižnica in zunanja ureditev z igriščem ter adaptacija obstoječih prostorov, šole, predvsem ureditev specialnih učilnic, sanitarij, garderobnih prostorov, pomožnih prostorov za šolsko kuhinjo in zbornico. Tako smo ustvarili enakovredne materialne pogoje za izvajanje učnovzgojnega procesa na obeh šolah in s tem tudi vse pogoje za delitev šole na dve pedagoško samostojni enoti.

Vrednost investicijskih del je 3.210.000 din in adaptacijskih del z opremo 613.000 din.

Sredstva so bila zagotovljena:

- večji del iz družbenih sredstev namensko za investicijo v višini 2.700.000 din;
- sredstev krajevnega samopriskevka v višini 313.000 din (za izgradnjo igrišča);
- ter lastna sredstva v višini 821.000 din (od tega 587.000 din kredit KS Grosuplje).

Prijazna šola

Naša šola že nekaj let zavestno vnaša elemente drugačne, vesele, prijazne in odprte šole.

V vsakodnevno vzgojno-izobraževalno delo vnašamo sodobne učne metode in vsebino za čim bogatejše znanje učencev.

V letošnjem šolskem letu smo bili izbrani kot ena izmed osemindvajsetih šol iz Slovenije, kjer uvajamo integrirani pouk v prvih razredih. To je šola po meri otro-

Prednosti delitve šole na dve pedagoško samostojni enoti so:

- učenci obiskujejo pouk vseh 8 let na isti šoli, zato se bodo učitelji in učenci med seboj bolje spoznali in šola bo postala prijaznejša;
- začetek pouka smo premaknili iz 7.15 na 8. uro, konec pouka ni več 18.00 ampak med 16.00–16.30
- samo dopoldanski čas pouka za učence višje stopnje daje ustrežnejše pogoje za boljši učni uspeh in omogoča večje možnosti za izvajanje in sodelovanje učencev v interesnih dejavnostih, tečajih in fakultativnem pouku;
- učenci nižje stopnje lažje obiskujejo pouk popoldan, ker je učna obveznost manjša (od 19–22 ur tedensko). Učne vsebine so integrirane in učitelj se prilagaja biološkemu ritmu večine otrok;
- staršem je omogočeno, da več časa preživijo skupaj z otroki in lažje spremljajo njihovo delo in kontrolirajo izrazo prostega časa;
- vsi učenci vozači obiskujejo pouk samo popoldan;
- tudi konkurenčnost v smislu kvalitete pouka je za organizacijo dveh pedagoško samostojnih šol pozitivna oblika.

Poleg investicijskih del in drugačne organizacije pouka na Grosupljem je potrebno omeniti, da smo času letošnjih počitnic v celoti adaptirali tudi prostore na šoli Polica in sicer obnovili in toplotno izolirali vse tlake, kompletno obnovili električno inštalacijo, centralno kurjavo in asfaltirali igrišče za šolo. Celotna vrednost opravljenih del je 820.000.

Imamo bogato opremljeno knjižnico, ki ima približno 40.000 strokovnih in leposlovnih del. V minulem šolskem letu so si učenci in učitelji izposodili kar 61.321 knjig. Ob tej številki upamo, da smo na pravi poti, da bodo učenci tudi po končanem šolanju posegali po knjižnem gradivu in si v njem iskali nova znanja, zato ni čudno, da je naša knjižnica izbrana kot ena izmed treh vzorčnih slovenskih osnovnošolskih knjižnic. Med drugim bomo eksperimentalno uvajali integrirane bibliopedagoške ure v okviru knjižnične vzgoje.

– V lanskem šolskem letu smo posodobili računalniško učilnico. Zdaj lahko ugodimo interesu vseh otrok, ki jih računalništvo zanima. Zanj organiziramo začetne in nadaljevalne tečaje, ki jih vodijo usposobljeni strokovnjaki.

– Že nekaj let dajemo velik poudarek učenju tujih jezikov. Letos smo uvedli za učence 4. razredov fakultativni pouk angleškega jezika. Že več let tečejo tečajne oblike pouka angleškega in nemškega jezika na nižji in na predmetni stopnji. Letos je v tako obliko pouka vključenih že skoraj 200 učencev. To delo delno financirajo starši, ker se zavedajo pomena naših jezikov.

BOŽIDAR GABRIJEL

Otroška risba iz skupine Ptičkov v VVZ »Stojan Šulič«, enota Blok v Grosupljem.

PO MERI OTROKA

Vse se spreminja, vse išče nova izhodišča. Vrtec je še do nedavna poskušal oblikovati otroka kot del pridne skupine, delovni dan je bil razdeljen po trdno zakoličenem urniku. Glavno besedo pri tem, kaj in kdaj so počeli, je imela vzgojiteljica, ki je po točno zastavljenem načrtu izpolnjevala nekaj nepremakljiv pedagoški vzni red. Zdaj se je tudi tu zasukalo. Kam? K otroku – posamezniku, k mali osebnosti, ki naj ima pravico do izražanja lastnega interesa, pobude, želje.

Izhodišče vzgojnega dela je tudi v naših vrtcih v grosupeljski občini postal otrok in starši bodo najbrž vzkliknili – končno! Popolnoma neutemeljen je morebitni pomislek ali celo strah tistih staršev, ki so se ob tem preokretu zbrali, da bodo zdaj otroci v vrtcu brezglavo »komandirali« in živeli tjavdan, kot si bodo pač v skladu s svojo starostjo sposobni izmisliti. Pedagoško delo ima še vedno trdno zakoličene cilje, ravnovrstne dejavnosti, prej togo uje v urnike, pa so se prav zanimivo razlile prek vsega dneva, ki ga otrok preživi v vrtcu. Vzgojiteljica svoje varovance nevsiljivo vodi in spodbuja, naj se pridružijo tej ali oni skupini, odvisno od trenutnega interesa posameznega otroka. Se več – celo vpraša svojo skupinico, kaj bi želeli zanimivega početi naslednji dan in upošteva predloge. Tako se otroci počutijo sproščeno soustvarjalne v svojem vsakdanjiku, dobijo pa tudi dobro mero samozavesti namesto prejšnjega bledega stapljanja v skupino.

Pedagoški cilji, vendar skozi mikavnejše prijeme, pa kot rečeno ostajajo. Prvi je zdrav otrok, ki ima v vrtcu vso možnost za higieno, tudi za redno skrb za zobe. Zlasti slednje starši vse bolj odločno podpirajo. Naslednji cilj je čustvena stabilnost otroka, nič manj pomembna pa njegova samostojnost pri hranjenju, oblačenju in obvladovanju prostora. Otroci naj si ustvari pozitivno sliko o sebi, zato ga v vrtcu spodbujajo; spodbujajo pa tudi njegovo potrebo po družbi in njegove izkušnje v življenju s skupino, ki po eni plati terja podrejanje in uvidevnost do drugih, po drugi pa zagotavlja občutek pripadnosti in zavarovanosti. Otroci tako spoznajo, da so v skupini močnejši, če tudi morajo z njo deliti tako dobro kot slabo. Številni stiki z vrstniki, vzgojiteljicami, obiskovalci naj bi omogočili razviti svobodo izražanja in sposobnost, da se otrok hitro zživi v nove vloge in situacije. Pri tako imenovanem tematskem planiranju, planiranju, kot so strokovno poimenovali novi pedagoški pristop, je osnova zlasti otrokova vedoželjnost; v tej igri za čim sposobnejše mlade generacije pa ima pomembno mesto želja otroka, da izraža lastne zamisli in ne čaka vedno le na vodstvo ali celo privoljenje drugih. Ustvarjalne poteze spodbujajo v vrtcih zlasti na likovnem, glasbenem in gibalnem področju, pred vstopom v novo življenjsko obdobje – šolo pa jih poskušajo dovolj neutrujajoče naučiti učenja. Seveda pa bi bilo krivično do vzgojiteljev v vrtcih, če si ne bi priznali mi sami, da bodo z roko v roki s starši lahko naredili še veliko več! (bp)

MLADI IN DEMOKRACIJA

Nova slovenska država

Ni dolgo tega, ko se je beseda **demokracija** pri nas izgovarjala oziroma uporabljala redko, danes pa jo naši voditelji, tako slovenski kot jugoslovanski, uporabljajo v vsakem drugem stavku. Torej, demokracija je tu in z njo nastaja tudi nova slovenska država. Res je, da je skrajni čas, da se slovenski narod postavi na svoje noge, oprt na svojo ustavo in svoje zakone. Slovensko državo ustvarjamo vsi skupaj, ne samo naši poslanci v parlamentu.

In kaj lahko storimo tu mladi, mi, ki bomo uživali sadove naših očetov? Naša pomoč bi bila, upam, zelo dobrodošla in pomembna. Poleg tega pa tudi ne smemo dopustiti, da bi šlo vse to mimo nas kar tako za šalo. Ne-

kaj moramo vedeti pri vsem tem: ustava, zakoni se ne sprejemajo vsak dan. Vedeti moramo, kaj nam bo vse to prineslo v prihodnje, torej kaj se lahko in kaj se ne sme. Ne bi bilo pošteno, da kasneje očitamo tistim, ki so s srcem in dušo pri tem delu, da so ustvarili in sprejeli nekaj, kar nam ne ustreza, se spotikamo ob to ali ono. Izrazimo svoje misli, svoje poglede sedaj, ko je še čas in ko nam je to tudi dovoljeno. Nenazadnje je tudi naša dolžnost, da kot državljani nove slovenske države pomagamo, da ta čim prej ozdravi od svoje težke bolezni, ki se je globoko zajedla v slovenski narod, v njegovo življenje. Čas igrice in pisanja po zidovih, raznih parol in nerazumljivih besed je minil. Demokracija ni večna. Obstaja samo toliko časa,

Okrogla miza ob tednu otroka

Ob tednu otroka smo na grosupeljski šoli organizirali okroglo mizo na temo: **VSE ZA OTROKOVU ZDRAVO IN VARNO OKOLJE**. Udeležili so se je predstavniki občinske uprave – predsednik skupščine in predsednik IS, predstavniki vzgojnovarstvene organizacije, socialnega skrbstva, zdravstvenega doma, sveta za preventivo v cestnem prometu, postaje milice, krajevne skupnosti, cerkve, skupnosti učencev, staršev in šole.

Udeleženci so opozorili, da se na področju otroškega varstva, zdravstva, šolstva pa tudi socialnega skrbstva še vedno ubadamo s problemi hude prostorske stiske. Predstavniki občinske uprave so nam sicer zagotovili, da je v naslednjem štiri letnem obdobju predvidena izgradnja otroškega dispanzerja v ZD Grosuplje in Ivanča Gorica, nova telovadnica v Šentvidu in predstavitev »pasje šole« iz Jerove vasi v industrijsko cono.

Kljub tem rešitvam naše prostorske stiske še zdaleč ne bodo rešene. Enota na Adamičevi bo lahko uporabljala zelene površine pri strelišču za šolsko igrišče, še vedno pa bo imela večina naših šol pouk v izmenah.

Zaradi prezasedenosti šolskega prostora smo na šoli Grosuplje in Šmarje prisiljeni organizirati tečajne oblike pouka in interesne dejavnosti pozno popoldne. Še vedno bodo hude težave tudi pri sprejemu otrok v VVO, saj vsako leto potrebe staršev močno presegajo število prostih mest, ki jih ima vrtec na razpolago.

Udeleženci so se dotaknili tudi nekaterih kritičnih točk v prometu (Partizanska, Ljubljanska cesta...). Predstavnik LPV v cestnem prometu nam je pojasnil, da bodo uvedene na kritičnih mestih dodatne oznake.

B. G.

JOŽE SKUBIC

Nova jedilnica v šoli na Adamičevi cesti.